

SUZANNE RINDELL

dactilografa
cea nouă

Traducere din limba engleză și note de
CARMEN ION

CORINT
FICTION

1

Au spus că mașina de scris avea să ne masculinizeze. Era de ajuns să arunci o singură privire aparatului pentru a înțelege cum de ei – autoproclamații apărători ai virtuții și moralei feminine – ajunseseră la această concluzie. Mașina de scris standard, fie ea marca Underwood, Royal, Remington ori Corona, e un obiect serios și plin de gravitate, numai unghiuri drepte și linii frânte, de formă pătrată, fără curbe frivole sau fantezii muieresti. Și să nu uităm de violența brută a brațelor sale de fier, care lovesc pagina cu forță neiertătoare. *Neiertătoare*. Căci da, iertarea nu face parte din atribuțiile de serviciu ale dactilografei.

Probabil că nici nu știu prea multe despre iertare, din moment ce treaba mea are în mare parte de-a face cu opusul ei. Cu mărturisirile. Nu în sensul că eu aș fi aceea care le provoacă – de asta se ocupă sergentul. Sau locotenentul. Nu eu. Treaba mea e una tăcută. Asta dacă nu luăm în considerare pocniturile ca de pușcă scoase de mașina așezată în fața mea în timp ce transcriu de pe o rolă de hârtie de stenotip. Dar chiar și atunci, nu eu mă aflu la originea tărbobului, fiindcă, la urma urmei, nu sunt decât o femeie – lucru

pe care sergentul pare să îl remarce numai în clipa în care ieșim din sala de interogatoriu și mă atinge blând cu mâna pe umăr, rostind cu adâncă și solemnă demnitate: „Îmi pare rău, Rose, că o doamnă este nevoită să asculte astfel de lucruri.” Se referă la viol, la furt, la confesiunea pe care tocmai am auzit-o. La secția noastră, aflată în zona Manhattan, în ceea ce este îndeobște cunoscut drept cartierul Lower East Side, rareori ducem lipsă de infracțiuni.

Știu că atunci când sergentul folosește termenul *doamnă*, o face din bunăvoință. Este aproape finele anului 1924 și în vremurile acestea eu m-aș situa cumva între ceea ce ar putea fi descris drept *femeie* și *doamnă*. Diferența ține, desigur, în parte de educație, la care, în calitate de absolventă a Colegiului Astoria de Dactilografieri pentru Doamne, pot emite – cu mare modestie – pretenții, dar ține și de origini și avere, și din acest punct de vedere, ca orfană cu un venit săptămânal de cincisprezece dolari, nu mă încadrez în tipare. În plus, se pune, bineînțeles, și problema slujbei în sine. Tradiția spune că o doamnă poate avea *preocupări*, dar nu și *slujbă*, iar eu, care prefer să am un acoperiș deasupra capului și mese regulate, sunt nevoită să mă țin cu dinții de serviciul meu.

Cel mai probabil la asta se refereau aceia care ne-au spus că mașina de scris avea să ne masculinizeze – la faptul că avea să ne scoată din case și să ne trimită nu în fabrici de textile sau în spălătorii cu aburi, ci în birouri avocățești și la firme de contabilitate, în locuri în care înainte nu călcase ră decât picioare de bărbați. Că aveam să ne dezlegăm șorțurile de la brâu și să ne încheiem în schimb nasturii la bluzele apretate și fustele de un albastru-cenușiu care promit

să ne transforme în ființe androgine. Cei care ne-au prevenit se temeauă că, fiind înconjurate permanent de toate acele invenții tehnologice – stenotipuri, șapirografe, sumatoare, tuburi pentru poșta pneumatică –, vom deveni cumva prea dure, că inimile noastre feminine blânde se vor rigidiza într-o încercare de imitare invidioasă a fierului, alamei și oțelului cu care lucrăm zilnic.

Presupun că e ceva adevăr în faptul că învățatul dactilografierii a propulsat sexul frumos în medii de lucru predominant masculine, precum secția de poliție unde noi, dactilografele, formăm o minoritate feminină. Pe de altă parte, probabil că toată lumea a auzit sau chiar a avut ocazia să vadă la lucru în Manhattan femeii-polițist – acele matroane bătrâne și mătăhăloase angajate pentru a salva bărbații de false acuzații de comportament neadecvat, care mult prea adesea vin la pachet cu mânarea zilnică, ca pe niște oi, spre arest a prostituatelor. Însă sergentul nu agreează ideea femeilor-polițist și refuză să le angajeze. De fapt, dacă volumul de dactilografiere n-ar fi așa de mare încât bărbații să nu poată face față, în secția noastră nu ar lucra nicio femeie. Așa că mașina de scris este realmente pașaportul meu de intrare într-o lume care altfel mi-ar fi complet interzisă.

Și totuși bătutul la mașină nu este o muncă brutală, care masculinizează. Mai mult decât atât, se poate spune că treaba unei dactilografe – simplul act al scrierii după dictare, dansul însuflețit al vârfulilor degetelor, cu acel staccato grațios, pe clapele stenotipului – este probabil printre cele mai civilizate din lumea noastră modernă. Cât despre restul, nimeni nu are de ce să-și facă griji; o bună

dactilografă își cunoaște locul. Ea se bucură, ca femeie, că e plătită pentru munca ei cu un salariu rezonabil.

Și oricum, dacă dactilografierea ar fi o muncă masculină, ați vedea mai mulți bărbați practicând-o, ceea ce nu se întâmplă. Nu vezi decât femei bătând la mașină, și prin urmare putem deduce că este o activitate mai potrivită pentru ele. În toată cariera mea nu am întâlnit decât un singur bărbat dactilograf, iar constituția delicată a aceluia gentleman îl făcea mai puțin pregătit chiar și decât mine pentru a lucra într-o secție de poliție. Ar fi trebuit să-mi dau seama din prima clipă că nu avea să reziste mult. Avea agitația unei păsărele și mustața părea să-i fie zilnic aranjată de un bărbier. Peste pantofi purta o pereche de ghetre albe foarte îngrijite. În a doua zi de muncă a lui, un infractor a scuipat peste el un șuvoi de zeamă de tutun. Dactilograf, îmi pare rău să o spun, a pălit și s-a scuzat ca să meargă la toaletă. Și după o săptămână a plecat. „Ghetre albe”, mormăise sergentul clătinând din cap. Mârâitul este adesea modul în care îmi face el confidențe. „Ghetrele albe nu au ce căuta aici”, a spus, și mi-am dat seama că se bucura probabil că scăpase de un asemenea dandy.

Desigur, m-am abținut să îi atrag atenția că și locotenentul nostru purta ghetre albe. Locotenentul și sergentul sunt doi bărbați foarte diferiți, însă par să fi încheiat, constrânsi de împrejurări, o alianță cu mult timp în urmă. Dintotdeauna am simțit că nu trebuie să înclin fățiș spre unul dintre ei pentru a nu dezechilibra acea balanță fragilă care le permite să coopereze. Dar, sinceră să fiu, mă simt mai în largul meu în prezența sergentului. E mai în vârstă și pare să-i placă de mine mai mult decât ar fi cazul pentru un bărbat căsătorit,

Însă senzația mea este aceea că îmi poartă un soi de afecțiune părintească și că a ales să lucreze în poliție pentru că e un om onest care crede cu tărie că misiunea lui în viață este aceea de a păstra ordinea în mărețul nostru oraș.

Și, drept dovadă, sergentului îi place ca *total* să fie în ordine perfectă și se mândrește cu faptul că urmează cu strictete regulile. Nu mai târziu de luna trecută l-a penalizat pe unul dintre polițiști cu o săptămână fără plată pentru că îi oferise unui om al străzii care aștepta în arest un sandvici cu șuncă. Eu am înțeles de ce o făcuse: vagabondul era foarte amărât – coastele i se șteau discret prin țesătura subțiată a cămășii și ochii i se rostogoleau în cap ca niște bile ținute captive în orbitele adânci și negre. Nimeni nu l-a acuzat pe sergent de comportament necreștinesc, însă cred că a realizat că unii dintre subordonați asta și-au zis în sinea lor. „Dacă dăm de mâncare unui asemenea om, nu facem decât să transmitem mesajul că munca și respectul față de reguli nu contează – și nu ne permitem să ne abatem de la principiile noastre”, ne-a amintit sergentul.

Locotenentul este mai mare în grad decât sergentul, deși n-ai zice din felul în care se poartă. Sergentul poate intimidă pe oricine, dacă își pune în gând: fără a fi înalt, excedentul de lățime s-a acumulat în alte părți ale corpului. Cea mai mare parte a greutateii sale e concentrată în jurul taliei, imediat deasupra marginii de sus a pantalonilor de uniformă, ceea ce îi conferă aspectul reconfortant al unui burduhan patern. În ultimii ani, mustața lui în formă de ghidon pare tot mai stropită cu sare și piper. O poartă răsucită în sus și-și lasă favoriții să crească, ceea ce nu mai e acum în vogă, însă sergentului nu-i pasă de schimbările în modă și de cele

mai noi și mai șocante tendințe. Odată, pe când citea un ziar, l-am auzit remarcând în trecere că evoluțiile moderne din modă sunt dovezi ale degradării noastre ca națiune.

Spre deosebire de el, locotenentul nu poartă mustață și are barba tot timpul rasă, ceea ce se întâmplă să fie la modă acum. Și tot la modă e și felul neglijent în care își piaptână părul pe spate, dându-l cu pomadă. Aproape întotdeauna o buclă se desprinde și-i cade tremurătoare peste un ochi, așa că-și trece mâna prin păr și o împinge înapoi. Are pe frunte o cicatrice mare care pornește din centru către un ochi, cu efectul straniu că îi accentuează trăsăturile. E un bărbat tânăr, poate cu doar un an sau doi mai mare decât mine, și, fiind detectiv și nu agent de patrulare, nu e obligat să poarte uniformă. Se îmbracă în haine destul de elegante, pe care le poartă însă într-o manieră specială: pare întotdeauna că tocmai s-a dat jos din pat și a aterizat în ele. Totul la el emană un soi de nepăsare fercheșă, până și ghetrele, care nu arată niciodată la fel de albe și de curate precum cele ale dactilografului. Nu vreau să spun că nu s-ar îngriji de igiena personală, ci doar că nu e foarte ordonat.

De fapt, în ciuda aspectului șifonat, sunt convinsă că are grijă regulat de igiena sa. Obișnuia să se aplece deseori peste masa mea de lucru pentru a-mi vorbi, și așa am sesizat că miroase a săpun Pears¹. Când l-am întrebat dacă marca aceea nu era cumva preferata femeilor, iar nu a bărbaților, s-a înroșit și a părut foarte deranjat de remarcă mea, deși nu fusese făcută cu rea intenție. Nu mi-a răspuns și timp de două săptămâni m-a evitat. Și de atunci nu a mai

¹ Prima marcă de săpun transparent din lume, fabricată în 1807 într-o fabrică londoneză după o inovație a lui Andrew Pears (n. tr.).

mirosit a săpun Pears. Mai zilele trecute, când s-a aplecat peste masa mea – nu ca să-mi vorbească, ci ca să ia pe tăcute o foaie transcrisă –, am observat că mirosea a altfel de săpun, cu aromă de trabucuri scumpe și piele veche.

Unul dintre motivele pentru care nu-mi place să lucrez cu locotenentul și îl prefer pe sergent este acela că locotenentul se ocupă în principal de omucideri, ceea ce înseamnă că atunci când sunt chemată să îl asist în sala de interogatoriu, cel mai probabil voi fi nevoită să stenografiez mărturia unui suspect de crimă. Spre deosebire de sergent, atunci când îmi cere să îl însoțesc, locotenentul o face fără urmă de scuză în voce. De fapt, am uneori impresia că detectez în glasul său ceva asemănător cu provocarea. La suprafață, însă, se comportă – desigur – cu asprimea și profesionalismul care îl caracterizează.

Se spune despre noi că am fi sexul slab, însă mă îndoiesc că bărbații și-au pus vreodată problema că femeile au de-a face de două ori cu aceeași confesiune. Și asta fiindcă după ce am stenografiat după dictare, trebuie să dactilografiez textul în limba engleză, căci bărbații nu știu să citească stenogramele. Pentru ei, semnele de pe benzile de stenotip sunt hieroglife. Nu mă deranjează să dactilografiez și să redactilografiez aceste povești pe cât de tare *se presupune* că ar trebui să mă deranjeze, dar trebuie să recunosc că *este* un pic neplăcut să o iau de la capăt cu toate detaliile unei înjunghieri ori ciomăgeli chiar înainte de masa de prânz ori cină, de exemplu. Vedeți voi, problema e că, după ce abandonează ideea de a-și nega infracțiunile și se hotărăsc să le mărturisească, suspectii devin adeseori foarte meticuloși în descrierea detaliilor unor asemenea fapte. Fiind o persoană

cu principii morale, nu mă bucur să ascult astfel de detalii înfiorătoare, însă nu las ca locotenentul să-mi sesizeze disconfortul, căci sunt convinsă că ar vedea în asta dovada slăbiciunii mele feminine. Și vă asigur că în privința aceasta *nu* manifest pic de slăbiciune.

Trebuie însă să recunosc că e ceva indirect intim în actul ascultării unor asemenea confesiuni împreună cu altă persoană, și nu pot să afirm că îmi face plăcere să împărtășesc astfel de momente cu locotenentul. Destul de des se întâmplă ca suspectul interogat de locotenent să fi ucis o femeie, și în cele mai multe cazuri, înainte de a o ucide, i-a făcut tot felul de lucruri oribile. Atunci când ascultăm mărturia unui suspect care a atacat o femeie tânără în modul cel mai brutal cu putință, e ca și cum tot aerul s-ar fi scurs din încăpere. Uneori îl surprind pe locotenent cum mă privește impasibil în timp ce suspectul relatează cele mai violente amănunte ale atacului. În asemenea clipe, mă simt de parcă aș fi subiectul unui experiment științific. Sau al unuia dintre acele studii psihologice la modă în zilele noastre. Stau și tastez și fac tot posibilul ca să nu-l bag în seamă.

Și totuși – spre deosebire de sergent, care își face griji datorită considerației pe care mi-o poartă –, locotenentul nu pare foarte deranjat de posibilitatea ca eu să aud ceva de natură să-mi siluiască mintea pur feminină. Ca să fiu sinceră, nu sunt deloc sigură ce caută el să citească pe fața mea. Foarte posibil se întreabă dacă nu cumva mă voi prăbuși peste stenotip. Cine știe – poate că a făcut un pariu pe seama mea cu ceilalți ofițeri. Cum însă trăim în vremuri moderne, în care femeile au destule lucruri mai bune de făcut decât să leșine tot timpul, îmi doresc ca locotenentul, care

altminteri are maniere moderne, să nu se mai holbeze la mine ca un cățeluș curios și să mă lase să-mi văd de treabă. Treabă la care, apropo, mă pricep destul de bine. Pot dactilografia 160 de cuvinte pe minut și stenografia aproape 300 în același interval. Și, în mare parte, rămân indiferentă față de conținutul confesiunilor pe care trebuie să le notez și transcriu. La fel ca mașina de scris în sine, mă aflu aici cu unicul scop de a raporta totul cu precizie. Mă aflu aici pentru a întocmi documente oficiale obiective care vor fi utilizate mai târziu în instanță. Sunt aici pentru a transcrie ceea ce va deveni în cele din urmă adevărul.

Evident, trebuie să am grijă să nu mi se urce la cap. Odată, în timp ce ieșeam din sala de interogatoriu, am strigat după locotenent poate un pic mai tare decât intenționasem:

- Nu sunt vreo găsculiță, ca să știi.
- Poftim?

S-a oprit și s-a întors spre mine, măsurându-mă din ochi de sus și până jos cu aceeași privire de cercetător științific care studiază un experiment. A făcut un pas sau doi spre mine, ca și cum urma să-mi facă o confidență, și mi-a dat din nou ocazia de a trage în piept mireasma aceea slabă și dulceagă de trabucuri și piele. Mi-am îndreptat spatele, am tușit ușor și am încercat să-mi reafirm poziția, de această dată cu mai mare hotărâre.

— Am spus că nu sunt găsculiță. Nimic nu mă sperie. Nu sunt isterică. Nu-i cazul să apelezi la săruri din pricina mea.

Ultima frază am rostit-o pentru efect; de fapt, nu ținem săruri la secție și mă îndoiesc că în zilele noastre mai umblă cineva cu așa ceva în buzunar. Am regretat însă imediat

exagerarea. Mă făcuse să par teatrală, la fel de isterică precum susținusem că nu sunt.

— Domnișoară Baker..., a dat să spună locotenentul. Restul propoziției l-a lăsat să plutească în aer. S-a holbat la mine preț de câteva secunde. Într-un final, ca și cum cineva îl ciupise brusc, a lăsat să-i scape: Am toate motivele să cred că ai fi capabilă să transcrii până și confesiunile lui Jack Spintecătorul fără să clipești.

Și înainte să apuc să formulez o replică adecvată s-a răsucit pe călcâie și s-a îndepărtat.

Nu sunt convinsă că trebuie să iau aceste vorbe drept un compliment. Lucrând într-o secție de poliție, sarcasmul nu mi-e deloc străin. Se prea poate ca locotenentul să fi făcut haz pe seama mea. Nu știu prea multe despre Jack Spintecătorul. Știu doar că era renumit pentru abilitatea anormală despre care se zvonea că o are în mânuirea cuțitului.

Am abandonat subiectul și nu l-am mai readus niciodată în discuție cu locotenentul. Viața în secția noastră de poliție s-a desfășurat mai departe într-o armonie mai mult sau mai puțin predictibilă – sergentul a continuat să respecte pactul incomod făcut cu locotenentul și, la rândul său, acesta a continuat să se poarte curtenitor, dar tăios cu mine.

Și totul a mers foarte bine până au angajat o nouă dactilografă.

Am realizat că ceva se întâmplă din clipa în care a intrat pe ușă pentru interviul de angajare. În ziua aceea, a pășit înăuntru foarte calmă și liniștită, dar tot mi-am dat seama. Era ca și cum ne aflam în ochiul unui uragan. Ea era epicentrul întunecat al unui loc pe care încă nu îl înțelegeam, un

loc în care răceala se amesteca în chip periculos cu fierbințeala, schimbând totul în jur.

Poate că ar fi impropriu să o descriu drept „cealaltă dactilografă”, căci în secția noastră lucrau mai multe. În total, eram trei. În afară de mine, mai era o femeie pe nume Iris, cu fața suptă, bărbia ascuțită și ochi cenușii ca de pasăre. În fiecare zi purta o cravată de damă diferit colorată. Accepta întotdeauna fără să protesteze să rămână la serviciu peste program, fapt care era foarte apreciat. („Crimele nu fac pauze în weekend sau de sărbătorile bancare”¹, așa îi place sergentului să spună.) În privința vieții ei sociale, Iris nu se căsătorise niciodată, și îmi era dificil să-mi imaginez că aspirase vreodată la așa ceva.

Și mai era și Marie, opusul lui Iris în multe privințe. Marie era plinuță, tot timpul veselă și șchiopăta ușor, urmare a unui accident din copilărie, când un omnibus o călcase pe piciorul stâng. Avea puțin peste treizeci de ani, dar era deja la a doua căsătorie – primul soț fugise cu o coristă. Incapabilă să-l localizeze pentru a obține divorțul, Marie alesese să ignore pur și simplu contractul legal și se căsătorise a doua oară cu un bărbat pe nume Horace, care se purta frumos cu ea, însă era bolnav de bună. Marie venise să lucreze la secția de poliție deoarece nu se amăgea că Horace putea să o întrețină. Era o femeie sentimentală care se măritase din dragoste, conștientă fiind că boala soțului avea să se agraveze și să-l facă să se țină tot mai greu pe picioare. Pe

¹ Conceptul de sărbători bancare a apărut în Marea Britanie la începutul secolului al XIX-lea și se referă la toate sărbătorile legale din Regatul Unit. În SUA, sărbătorile federale (legale) sunt aceleași cu sărbătorile bancare (n. red.).

la spate, lumea bârfea deseori cu cruzime că Marie, cu piciorul ei deformat, și Horace, cu piciorul umflat din pricina gutei, valsau probabil „al naibii” de bine împreună. Nimeni nu îndrăznea să rostească asemenea vorbe de față cu ea, însă Marie nu era deloc proastă și știa ce fel de glume circulau pe seama ei. Și decisese cu mult timp în urmă să le ignore. Era genul de persoană care punea mare preț pe camaraderia la locul de muncă și, în consecință, toată lumea părea să adore să lucreze cu ea.

Și mai eram, desigur, eu. Fusesem angajată la secția de poliție de puțin peste doi ani și îmi câștigasem deja reputația de a fi cea mai rapidă și mai meticuloasă dintre dactilografe. Noi trei ne dovediserăm capabile să facem față cerințelor secției, bătând la mașină tot, de la înregistrările stenodactilografiate la depoziții și corespondență. Ne descurcam foarte bine, asta până ce Legea Volstead¹ a dus, ca să zic așa, la o explozie a volumului nostru de muncă.

La început, legea nu a fost foarte populară printre ofițerii secției de poliție, care au aplicat-o, pentru o vreme, fără prea mare tragere de inimă. Agenții de patrulare bombăneau și nu ofereau decât asistență minimă în timp ce Liga Anti-Saloon² închidea cârciumă după cârciumă. Ofițerii care dădeau peste butelcuțe cu gin fabricat în casă îi lăsau în pace pe făptași după ce le dădeau un avertisment și le

¹ Legea Prohibiției Naționale, sau Legea Volstead, după numele președintelui comitetului juridic al Camerei Reprezentanților, privind interzicerea producerii și comercializării de băuturi cu un conținut de alcool de peste 0,5% a fost votată în 1919 cu aplicare din ianuarie 1920, rămânând în vigoare până în 1933 (n. tr.).

² Organizație americană fondată în 1893, activă și astăzi, care a militat pentru abținerea înainte și în perioada Prohibiției (n. tr.).

confiscau, desigur, băutura. În ciuda eforturilor depuse de Uniunea Femeilor Creștine pentru Abstenență¹, nu toată națiunea credea că diavolul era ascuns în băutura. Până și unii judecători păreau incapabili să nutrească suficientă indignare pentru a-i pedepsi așa cum se cuvine pe contrabandiștii care sfidau în mod flagrant legea. „Mi se pare normal ca după o zi grea de muncă un bărbat să tânjească după un cocktail slab”, a spus odată locotenentul cu voce tare, ca să audă toată lumea, și ridicând din umeri.

Lucrurile au continuat o vreme în acest fel. Periodic, diverși bărbați din cartier – mulți dintre ei căsătoriți, cu copii – erau aduși la secție sub învinuirea de a fi vândut băuturi de contrabandă, pentru a fi apoi eliberați doar așa, pocnind din degete. Nimeni nu s-a străduit să facă mai mult de atât.

Copilul care nu plânge nu primește țâță, așa se zice, și în cazul de față copilul care a plâns a fost procurorul general adjunct Mabel Willebrandt, iar țâța am fost noi. Nu pot să mă declar vreo expertă în cariera acesteia, însă din câte am citit în presă, doamna Willebrandt își făurise reputația dubioasă de a prelua chestiuni legate de legislația prost aplicată și a aborda cu un entuziasm surprinzător, cu consecința apariției dese pe prima pagină a ziarelor. Presupun că este cât se poate de firesc ca aceasta să-și fi asumat rolul de sfântă

¹ Woman's Christian Temperance Union (WCTU), organizație întemeiată în 1873 în Ohio, devenită internațională zece ani mai târziu, cu filiale active și în prezent în țări precum Africa de Sud, India, Noua Zeelandă, Australia, Canada sau Suedia. A militat nu numai pentru abstenență, ci și împotriva prostituției și în favoarea instituirii măsurilor de igienă la nivel național, pentru egalitatea condițiilor de muncă pentru femei și bărbați, sufragiu universal, pacea mondială etc. (n. tr.).

ocrotitoare a cauzelor legale pierdute; la urma urmei, e femeie, și a lăsa o femeie să se ocupe de problemele publice nepopulare nu comportă riscuri foarte mari. Atunci când o femeie dă greș în activitatea profesională nu e la fel de grav ca atunci când un bărbat o face. Numai că doamna Willebrandt nu intenționa câtuși de puțin să eșueze și s-a dovedit a fi atât tenace, cât și competentă în demersurile sale. Nu a reușit să formeze o alianță cu primarul Hylan, însă mai mult succes a avut cu „băgarea minților” în capul soției acestuia, Miriam. Ele două au izbutit să stârnească atâta vâlvă în presă, încât să convingă consiliul municipal să facă din New York un exemplu pentru restul națiunii și să adopte măsuri mai ferme de transformare a orașului într-unul „uscat”, un model demn de urmat de toate celelalte. Insist asupra acestor amănunte deoarece rezultatul acestei poziționări politice a fost acela că secția noastră a fost aleasă să servească drept instrument special de realizare a „Nobilului Experiment”¹. Asta am vrut să spun când am afirmat că noi am fost țâța de la care s-a alăptat doamna Willebrandt.

În decretul oficial emis cu acest prilej se preciza că secția noastră avea să funcționeze drept cea dintâi „unitate de reprimare.” Aveam menirea de a da un exemplu celorlalte secții de poliție din oraș. Au fost făcute noi angajări și ni s-a dat sarcina de a găsi cele mai frecventate crâșme din cartier și a efectua raiduri. Trebuie spus că o secție de poliție e o chestie ciudată; ea funcționează pe baza unei chimii care

¹ Denumire dată Legii Prohibiției de către președintele american Herbert Hoover (1874–1964), care a descris demersul drept „un măreț experiment social și economic, nobil ca motivație și cu consecințe pe termen lung” (n. tr.).

aduce într-un fel cu o rețetă de bucătărie, și atunci când ingredientele folosite sunt stricate, ia ceva timp până ce relațiile să redevină armonioase. Ofițerii secției noastre n-au fost prea încântați de noile angajări, și încă și mai puțin de ideea participării la niște raiduri inopinate care aveau toate șansele de a-i face și mai nepopulari în cartier decât erau deja. Însă nu au avut de ales și s-au conformat. În timp ce subordonații deplângeau schimbările intervenite, sergentul și-a luat foarte în serios noile responsabilități. Sunt convinsă că a văzut în ele atât o oportunitate profesională, cât și o onoare morală. Și uite așa se face că a sosit, în chip inevitabil, ziua în care a anunțat că intenționa ca orice individ care transporta până și o singură sticlă de whisky peste granița statelor New York–New Jersey să fie adus în fața justiției pentru a fi judecat conform legii, un ordin care i-a pus pe jar pe ofițeri și ne-a ținut și pe noi, dactilografele, extrem de ocupate. Nu a trecut mult și cantitatea de hârtii neprelucrate a început să devină o piedică în calea bunei funcționări a secției, iar arestul s-a transformat în locul în care contrabandiștii se întâlneau între ei pentru a pune de acord strategii care să îi ferească pe viitor să fie prinși de polițiști.

Acela a fost momentul în care sergentul a telefonat la agenția de plasare a forței de muncă și a cerut să ni se trimită o nouă dactilografă.

Odalie nu își tunsese încă părul bob în ziua în care s-a prezentat la interviu. Dacă ar fi fost tunsă așa, mă îndoiesc că sergentul ar fi angajat-o, deși sunt sigură că locotenentul nu ar fi avut nimic împotriva. Chiar dinainte ca Odalie să-și fi scurtat părul, aveam oarece suspiciuni că sergentul agreea

acest stil de tunsoare șocant și genul de persoană care îndrăznește să-l poarte.

Îmi amintesc ziua în care Odalie a intrat în secție și și-a scos pălăria cloș, dând la iveală părul negru ca smoala ce se unduia într-o formă similară. Era tuns până la bărbie, cu o linie foarte precisă. Îmi amintesc că tunsoarea conferea feței ei ceva vag oriental și modern, mai ales în jurul ochilor, și că avea părul lucios de tot, de parcă ar fi purtat pe cap un coif din email foarte fin lustruit. Îmi amintesc și că l-am surprins pe locotenent privind-o din celălalt colț al încăperii. În ziua aceea, a complimentat-o de mai multe ori pe Odalie pentru curajul și gustul ei în materie de modă. Cât despre sergent, el s-a ferit să comenteze oficial, doar a mormăit la prânz, fără a se adresa cuiva în mod special, că bărbații tind să-și facă idei greșite despre femeile tunse scurt.

Dar toate acestea aveau să se întâmple mai târziu. Așa cum am spus, în ziua interviului, Odalie nu avea părul tuns bob. În dimineața aceea a venit la secție cu fața discret pudrată și părul netezit și prins într-un coc. Îmi amintesc că purta mănuși albe și un taior care părea scump, din aceeași nuanță cu cea albastră de ou de măcăleandru a ochilor ei, însă vocea a fost cea care m-a impresionat profund, căci mi-a relevat cel mai mult din ceea ce aveam să înțeleg ulterior că este adevăratul ei caracter. Era o voce răgușită, cu un timbru jos și hârâit care te făcea să îi privești cu atenție curbura copilărească a buzelor pentru a te asigura că ai deslușit corect cuvintele care îi ieșeau din gură. Așa îi suna vocea până când ceva o încânta sau o făcea să râdă, și atunci glasul îi urca și cobora muzical, ca și cum exersa game la pian. Combinația aceea paradoxală de surpriză inocentă și

complicitate diavolească s-a dovedit a fi îmbătătoare pentru toți cei care o auzeau, și mă întreb uneori – chiar și acum – dacă obținuse acel efect vocal în urma unor repetiții elaborate pe parcursul multor ani sau pur și simplu așa se născuse.

Interviul a durat puțin. Nu cred că sergentul sau locotenentul voiau să afle de la o candidată mai mult decât viteza cu care putea lucra (au testat-o cu un cronometru și ea a râs, parcă în semn de apreciere pentru jocul lor inteligent și încântător), dacă era prezentabilă și avea bune maniere. În general, la asta se reducea interviul pentru angajarea unei dactilografe. Iar Odalie i-a fermecat instantaneu pe amândoi cu vocea ei. Când a fost întrebată dacă avea să fie deranjată la auzul faptelor adeseori extrem de neplăcute comise de infractorii reținuți, a scos acel râset muzical înalt, după care a coborât tonul spre timbrul ei răgușit pentru a glumi că nu era genul de fată *care se scârbește ușor* și că singurul lucru la care ținea să fie *plăcut și savuros* era masa luată la restaurantul Mouquin. Nu mi s-a părut o glumă foarte reușită, însă sergentul și locotenentul au chicotit amândoi, deja nerăbdători – chiar de la început – să se facă plăcuți în ochii ei. Am tras cu urechea și i-am auzit anunțând-o că e angajată și că poate începe lucrul luna următoare. În clipa aceea, pot să jur că privirea lui Odalie a zburat spre celălalt capăt al camerei și s-a oprit asupra feței mele pentru o miime de secundă, în timp ce un zâmbet mic i-a încrețit colțurile gurii. Nu a fost însă decât o senzație trecătoare, iar mai târziu mi-a fost greu să-mi dau seama dacă Odalie se uitase sau nu în direcția mea.

„A naibii de frumoasă fată”, a concluzionat locotenentul după plecarea lui Odalie, rezumând astfel într-un mod cât se poate de simplu un lucru asupra căruia nu reușisem la acel moment să pun punctul pe i. Adevărul este că eram mai tânără – poate chiar cu cinci ani – decât Odalie, și totuși termenul *fată* i se potrivea ei cu mult mai bine decât mie. Pentru că o parte din farmecul lui Odalie consta în faptul că se purta cumva deopotrivă feciorelnic și matur. Aerul din jurul ei vibra de o exaltare în care părea să îi includă și pe ceilalți, ca pe niște colaboratori secreți. Vocea ei fremăta de o energie băiețoasă ce sugera că, în ciuda echilibrului rafinat și sofisticat pe care îl afișa, Odalie era genul de persoană robustă, care nu se dădea în lături să se cocoate într-un copac sau să te bată la o partidă de tenis. Și odată cu această remarcă a venit și alt detaliu pe care începusem să-l realizez: voioșia voluptuoasă a conduitei lui Odalie făcea trimitere la privilegii, la o copilărie cu automobile și terenuri de tenis, lucruri ce absentaseră din propria mea copilărie – și îndrăznesc cu modestie să-mi dau cu presupusul – și din cele ale sergentului și locotenentului. Da, manierismul ei sugera bogăție, dar fără a o proclama fățiș, poate în chip înțelept. În sensul acesta, Odalie a fost o apariție exotică pentru noi, chiar dacă n-am perceput acest lucru în mod conștient. Și așa cum se întâmplă cu creaturile exotice, ne-am mulțumit să ne ținem respirația în timp ce se apropia, de teamă să nu o speriem și gonim. Nimeni din cadrul secției noastre nu a îndrăznit să-și pună întrebarea de ce această tânără aparent avută se afla printre noi și râdea cu încântare la perspectiva unei slujbe modeste de dactilografă. M-am mândrit întotdeauna cu instinctele

mele ascuțite și cu ochiul meu critic, și totuși nici măcar în acea fază timpurie a dezaprobării mele, singurul lucru pe care nu l-am pus sub semnul îndoielii a fost motivul pentru care Odalie avea nevoie de o slujbă. În apărarea mea, nu pot decât să spun că ne lăsăm cu toții orbiți atunci când ne aflăm în fața unor astfel de străluciri.

În ziua aceea, după ce și-a luat la revedere și i s-a comunicat să revină luna următoare, a străbătut secția spre ușa din față a clădirii cu mersul ei copilăresc, ușor împiedicat. Și în timp ce se îndepărta, ceva i-a căzut de la reverul jachetei albastre și a alunecat zgomotos pe podea. Ochii mi-au fugit imediat spre dala pe care obiectul căzut zăcea sclipind în lumina becurilor electrice chioare. Știam că ar fi trebuit să o strig pe Odalie ca s-o atenționez, dar am rămas tăcută, iar ea a continuat să meargă, părând să nu-și fi dat seama. A dispărut pe ușă, iar eu am stat neclintită preț de câteva minute. Curioasă fiind din fire, într-un târziu m-am pus în mișcare. M-am ridicat pe tăcute de la masa de lucru și m-am îndreptat spre locul în care obiectul fusese abandonat pe podea.

Era o broșă – una care părea foarte scumpă, cu opale, diamante și pietre de onix încastrate într-o montură foarte modernă. Avea o anumită calitate care reflecta însăși esența lui Odalie, ca și cum era un fel de portret al ei. M-am aplecat rapid și m-am întors la fel de iute la masa mea, cu broșa ascunsă în palmă și marginile monturii intrându-mi în piele. M-am așezat cu obiectul cel frumos ținut sub masă, aproape de poală – ferit de ochii celorlalți – și m-am holbat la el, fascinată. Sclipea ușor, chiar și în umbră. În cele din urmă am fost solicitată să dactilografiez ceva și nevoită să mă smulg

de sub vraja broșei. Am deschis un sertar al mesei și am pîtit-o înăuntru, în spate, sub niște hârtii, în ideea că aveam să i-o înapoiez lui Odalie luni la prima oră, când urma să se prezinte la serviciu, însă știind deja în adâncul sufletului că nu făceam decât să mă mint.

Tot restul zilei am fost copleșită de un sentiment straniu. Eram chinuită de o senzație de distragere perpetuă, ca și cum în raza mea vizuală se afla un obiect pe care îl percepeam fără a putea să mă uit direct spre el. Chiar de atunci, am nutrit suspiciunea că Odalie lăsase broșa să-i cadă intenționat, ca să mă testeze. Și, privind retrospectiv, realizez că o asemenea tactică i-ar fi purtat în mod cert semnătura. Dintr-o singură mișcare, Odalie mă atrăsese într-o capcană care consta în părți egale din ispită și rușine. Începând din acea clipă, eram legată de ea pe vecie, întrebându-mă mereu, dar fără a fi vreodată capabilă să o abordez direct, dacă era la curent cu gestul meu de hoție pizmașă. Și toate acestea înainte chiar de ne fi strâns mâinile sau a ni se face oficial cunoștință.